

Obsah

1.	Úvod.....	7
2.	Zdvořilost jako pragmalingvistický problém.....	9
2.1	Předmět zkoumání pragmatické lingvistiky.....	9
2.2	Vymezení zdvořilosti.....	10
2.3	Individuální komunikační styl jako příčina konfliktu.....	13
2.4	Univerzální biologická podstata lidského jednání.....	17
2.5	Komunikace analogová a digitální.....	19
2.6	Funkce zdvořilosti.....	20
2.7	Nezdvořilost.....	22
2.8	Historie zdvořilosti.....	23
2.9	Přístupy k výzkumu zdvořilosti.....	25
2.9.1	Přístup psychologicko-psychiatrický.....	25
2.9.2	Přístup etnometodologický.....	26
2.9.3	Přístup filozofický – teorie mluvních aktů.....	27
2.9.4	Přístup lingvistický.....	30
2.10	Kooperační princip P. Grice.....	32
2.11	Maximy zdvořilostního principu G. Leech.....	33
2.12	Maximy Robin Lakoffové.....	36
2.13	Pojem tváře založený na pojetí E. Goffmana.....	37
2.14	Pojem tváře v pojetí Penelope Brownové a Stephena Levinsona.....	38
2.14.1	Akty ohrožující tvář.....	38
2.14.2	Pozitivní a negativní zdvořilost.....	40
2.14.3	Kritika teorie P. Brownové a S. Levinsona.....	40
2.15	Kulturní specifika v komunikaci.....	41
2.16	Geert Hofstede a jeho klasifikace kultur.....	43
2.16.1	Odstup od autority.....	43
2.16.2	Vztah mezi jednotlivci a kolektivem.....	45
2.16.3	Způsob myšlení – převažující tendence ke kooperaci, či kompetici....	45
2.16.4	Způsob přijímání nejistoty a rizika.....	46
2.16.5	Orientace na dlouhodobé či krátkodobé cíle.....	47
2.16.6	Kulturní charakteristika České republiky z pohledu českých studentů.....	47
2.16.7	Kritika teorie G. Hofsteda.....	49
3.	Zdvořilostní strategie českého etnika.....	51
3.1.	Hlavní cíle výzkumu.....	51
3.2	Popis metodologie výzkumu.....	51

3.2.1	Problémy výzkumů zaměřených na zdvořilost	51
3.2.2	Metoda výzkumů v letech 2003 a 2011	52
3.2.3	Objektivita, reliabilita a validita výzkumu	55
3.3	Předpokládané jazykové manifestace kulturních charakteristik České republiky	56
3.3.1	Jazyková manifestace odstupů od autority	56
3.3.2	Jazyková manifestace tendence k individualizmu	56
3.3.3	Jazyková manifestace maskulinního způsobu komunikace	57
3.3.4	Jazyková manifestace velké míry obav	57
3.3.5	Komparace stavu v roce 2003 a 2011	58
4.	Komparace výsledků získaných v šetřeních v roce 2003 a v roce 2011	61
4.1	Oslovování	61
4.1.1	Interpretace dotazníkových šetření	61
4.1.2	Výsledky dotazníkových šetření	64
4.2	Pozdravy a témata konverzace	67
4.2.1	Interpretace dotazníkových šetření	67
4.2.2	Výsledky dotazníkových šetření	70
4.3	Rozloučení	73
4.3.1	Interpretace dotazníkových šetření	73
4.3.2	Výsledky dotazníkových šetření	76
4.4	Děkování a přijímání diků	82
4.4.1	Interpretace dotazníkových šetření	82
4.4.2	Výsledky dotazníkových šetření	86
4.5	Omluvy a přijímání omluv	91
4.5.1	Interpretace dotazníkových šetření	91
4.5.2	Výsledky dotazníkových šetření	98
4.6	Pochvaly	107
4.6.1	Interpretace dotazníkových šetření	107
4.6.2	Výsledky dotazníkových šetření	115
4.7	Gratulace	125
4.7.1	Interpretace dotazníkových šetření	125
4.7.2	Výsledky dotazníkových šetření	129
4.8	Kondolence	135
4.8.1	Interpretace dotazníkových šetření	135
4.8.2	Výsledky dotazníkových šetření	136
4.9	Přání šťastné cesty	138
4.9.1	Interpretace dotazníkových šetření	138
4.9.2	Výsledky dotazníkových šetření	139

4.10	Přípitky	141
4.10.1	Interpretace dotazníkových šetření.....	141
4.10.2	Výsledky dotazníkových šetření	143
4.11	Novoroční přání.....	147
4.11.1	Interpretace dotazníkových šetření.....	147
4.11.2	Výsledky dotazníkových šetření	148
4.12	Odpovědi na zdvořilostní otázku Jak se máš?.....	149
4.12.1	Interpretace dotazníkových šetření.....	149
4.12.2	Výsledky dotazníkových šetření	152
5.	Závěr.....	157
	Příloha 1 – Dotazník 2003	161
	Příloha 2 – Dotazník 2011	165
	Literatura.....	167
	Rejstřík jmenný	179
	Rejstřík věcný	183